

sionis, quam Salvator Christus pro omnibus gustaverat, reddidit eidem Salvatori, et cujus exemplum sequuntur omnes alii. Similiter innumerabilis ordo omnium doctorum glorificatur sub nomine unius dilecti Christo Joannis, qui apostolus evangelista primus et præcipuus doctor est Ecclesiarum. Innumera quoque multitudo omnium subjectorum fidelium commemorantur sub nomine Infantium et lactentium, qui sua innocentia jam præimaginabant simplicem fidem justorum.

Quia igitur sancta Dei Ecclesia, sicut jam in Adam portaverat imaginem terreni, ita et nunc in Christo portat imaginem cœlestis: et quæ in primo Adam, qui erat de terra terrenus, sordebat terrena, nunc in secundo Adam qui de cœlo cœlestis venit, cœlestis facta est, merito in natali capitis sui felicia cœlestia omnium membrorum suorum natalitia concelebrat, ut totius ecclesiastici corporis nativitas ad æternam vitam simul solemnizetur. Nam etiam hanc hujusmodi nativitatem totius ecclesiastici corporis divina lex Moysi sub figura innuit, quæ omnia Ecclesiæ sacramenta continens, dum trium solemnitatibus, quæ præcipuæ in anno celebrantur, id est Paschæ, Pentecostes atque Tabernaculorum ritus et cæremonias per singula describeret, demum festi Tabernaculorum cultum tradens, ita inter cætera ait: *Assumatisque vobis die primo fructum arboris pulcherrimæ, spatulasque palmarum, et ramos ligni densarum frondium, et salices de torrente, et lætabimini coram Domino.* Luce quidem manifestius est, quod illud in lege Pascha et Pentecosten jam prætendebant sub figura nostrum Pascha et Pentecosten in Evangelii gratia. Solemnitas quoque Tabernaculorum præimaginabat natale Christi, quando in sole posuit tabernaculum suum, dum visibilis mundo apparuit sub tegmine carnis, et nos omnes in se credentes sub ipsis incarnationis sive tentoriis per fidem introductos ab insidiis spiritualis nequitiae semper protegit ac protegit. Unde et in ipsa lege ita admonet dicens: *Discant posteri vestri, quod in tabernaculis habitaverunt filii Israel, ut omnes fideles pro certo teneant, quod sub fide incauti nati Verbi, cui per aquam renati concorporamur, protegimur a facie maligni hostis,*

A qui circuit quærens quem devoret. Ad hæc igitur tabernacula construenda, primo die sumitur fructus arboris pulcherrimæ, id est primo die celebratur Incarnatio Christi, qui carne et sanguine suo, qui sunt fructus vitæ nostræ, nos pascit. Ipse enim est arbor nostræ salutis, quæ in primo psalmo et in Apocalypsi describitur super fluentia aquarum. Post assumptionem arboris pulcherrimæ assumuntur ad constructionem tabernaculorum et spatulæ palmarum, hoc est post celebrationem nati Salvatoris ad consummationem ecclesiasticorum, ordinum celebrantur et coronæ victoriosorum martyrum, quod innuitur in commemoratione protomartyris ipsorum. Deinde assumuntur rami ligni densarum frondium, id est doctores qui de ipso Christo, qui est lignum vitæ cum multiplici doctrina veritatis, quasi rami cum densis frondibus progrediuntur, quod imaginatur in solemnio beati Joannis summi doctoris. Sequuntur salices de torrente, quæ quamvis infructuosæ sint, frondent tamen et virent, quæ sunt vulgares plebiculæ, quæ licet in mundo positæ, vix ullum justitiæ fructum ferant, tamen vivunt et salvantur in fide, quæ designatur in celebritate Innocentium, qui nec loqui nec cooperari adhuc novant.

His finitis, rationem Dominicæ diei, quæ infra dies Dominici Natalis occurrit, breviter in calce scripti attingamus, ut de missali officio hujus festi nihil prætermittamus. Hæc missa incerto die occurrit et agitur, et significat fidem Synagogæ in fine, incertum est quando, in Christum credituræ, ut cum reliquo corpore Ecclesiæ et futura assumptio Synagogæ jam celebratur in Christi natale. Introitus *Dum medium silentium*, vox est ipsius Synagogæ testantis quod cæcata sit infidelitate quando Christus natus est. Graduale *Speciosus forma et Eructavit* vox Patris est, quasi ipsis Judæis testantis quod Christus Deus et Filius ejus est, quod illi modo non credunt Evangelium et communio sumpta de Evangelio dum puerum Jesum narrant de Ægypto relatum. Judæam innuunt fidem Christi in fine mundi ab ipsis gentibus fore ad Judæos reversuram extincta infidelitate eorum.

ANNO DOMINI MCXXXVII ET MCXXXVIII

DROGO CARDINALIS

ASTIENSIS EPISCOPUS

NOTITIA HISTORICO-LITTERARIA

(FABRIC. *Biblioth. med. et inf. lat.*, II, 65)

Drogo, ex monacho Benedictino monasterii Nicasiani apud Remenses priore et abbate Laudunensi, episcopus Ostiensis et cardinalis ab anno 1130 ad 1138, scripsit *De sacramento Dominicæ Passionis* librum, sive sermonem, obvium in Orthodoxyographis utrisque, et in Bibliothecis Patrum: in novissima autem Lug-

ludunensi tomo XXI. Huic subjungitur, pag. 341, liber *De creatione et redemptione primi hominis*, editus primum an. 1622 e ms. codice bibliothecæ Elnensis: nec non, pag. 344 *De septiformi gratia Spiritus sancti ac de beatitudinibus*, et pag. 345 *De divinis officiis seu horis canonicis*.

DROGONIS CARDINALIS

SERMO

DE SACRAMENTO DOMINICÆ PASSIONIS.

(Biblioth. Patr. Lugdun., XXI, 529.)

Noli timere, filia Sion; ecce rex tuus venit tibi A mansuetus, et sedens super pullum filium subjugalis (Matth. XXI; Zach. IX). Veni, Domine Jesu, veni, desiderate cunctis gentibus, quia dormitavit anima mea præ tædio moræ tuæ; et oculi mei languerunt præ inopia luminis tui. Orere, sol amabilis, ut exeat homo ad opus suum et ad operationem suam usque ad vesperam, et operetur non cibum qui perit, sed qui permanet in æternum. Noli timere, filia Sion. Timere pusillorum est; ideo adhuc filia, quia times. Nondum Jerusalem, sed filia Sion; hoc est, specula. Ergo, disce speculari; noli timere, quia timor oculum turbat. Hilaris pupilla lucide speculatur. Fides, pupilla est oculi tui. Quomodo pupilla oculi est subtilissima: et nisi impigre ac sollicite custodiatur a palpebris, levissimi et tenuissimi pulveris tactu confunditur; sic acie fidei, nisi pervigilem semper habeat custodiam, nihil citius conturbatur. Sed noli timere, filia Sion; ecce rex tuus venit tibi: oritur tibi sol, qui te et custodiat et illuminet et perducatur te ubi pulvis non est. Venit tibi mansuetus: qualis ipse est, talem te esse vult; mansuesce jugum ejus portare. Et ipse sedeat super te asinam suam, et pullum filium subjugalis. Et quæ est hæc asina? Ipsa quæ caro vocatur et mulier, et virago quia de viro sumpta est. Et quis est pullus ejus? Masculus vir. Et quomodo pullus ejus est? Quia non prius quod spirituale sed quod animale, deinde quod spirituale (I Cor. XV). Sedet prius rex mansuetus super asinam, postea super pullum: prius caro domatur ut jugo habilis sit, deinde nascitur pullus et nutritur et roboratur ut sessorem suum portare possit. Et quare filius subjugalis? Quia sub viro est mulier, et mulieris caput vir (I Cor. XI), et tamen filius est subjugalis, quia per mulierem vir, sed in dolore ipsa pariet. Sedeat super utrumque rex mansuetus faciens pacem, nec hæc sibi invicem adversentur. Venit tibi mansuetus, et tu non vadis ei? Egrede de terra (Gen. XII) carnis tuæ, et de cognatione matris tuæ: et de domo (ibid.), id est, memoria patris tui. Pater tuus Amorrhæus est, et mater tua Chanaanæ (Ezech. XVI). Hujus patris obliviscere, et tunc concupiscet rex decorem tuum. Decor magnus est,

si audis et vides, et inclinas aurem tuam. Audis per obedientiam, vides per intelligentiam, inclinas aurem tuam per humilitatem. Hic decor, hic omnis gloria ab intus est in simbriis aureis (Psal. XLIV): huic decorem tuum rex mansuetus concupiscit. Egrede ergo de civitate; quia vidit, inquit, iniquitatem et contradictionem in civitate (Psal. LIV). Egrede cum pueris Hebræis, qui transeunt simplicitate in occursum Domini. Sterne in via ramos olivarum (Matth. XXI), et opera misericordiæ pedibus ejus accomodes. Accipe frondes palmarum, ut triumphes de principibus tenebrarum. Nihil in te resideat quod in occursum Jesu non prodeat, quia nec ungula in Ægypto, Pharaoni relinquenda est. Manus et cor, lingue concinant Osanna in excelsis. Videns vidisti, Domine Deus, afflictionem populi tui qui est in Ægypto, et inclinasti cœlos tuos et descendisti liberare nos. Indulta est mihi, Domine, modica quies ab operibus tenebrarum durissimis, quibus mentem meam vehementer afflixit importunus exactor. Pharaonis, et Sabbati tui præparatio jam lætificavit animam meam. Veruntamen nondum usque ad speluncam perveni, ubi plenius intelligam pustulas et nævos qui maculant faciem meam, quæ valde displicent in oculis tuis; quoniam et si laverò me nitro (Jer. II), et multiplicaverò mihi herbam Borith (ibid.), maculata sum iniquitate mea. Et nunc, Domine, passionis tuæ dies urgere nos deberent magis quam præpositi Pharaonis: quoniam in operibus tuis justitia est et pax et gaudium in Spiritu sancto. Nos autem dormitamus, te, Domine, pro nobis orante, quia oculi nostri tempore nostro gravati (Matth. XXVI) sunt. Suscita nos ut vigilemus et oremus, ne incidamus in tentationem; quoniam tribulatio proxima est nobis. Quam cito clauditur oculus ne te videat, collabitur pes noster in hoc mare magnum et spatiosum manibus [navibus], ubi sunt reptilia quorum non est numerus; quæ somniorum suorum phantasiis intentam ludificant animam, et trahunt in eor maris, unde non facilis ad superiora reditus est, nisi tu emittas manum tuam de alto et liberes nos de aquis multis. Suscita nos, Domine, ut tecum vel una hora vigilemus et oremus.